

Not 2

Högsta förvaltningsdomstolen meddelade den 31 januari 2023 följande dom (mål nr 4948-22).

Bakgrund

1. Mervärdesskatt ska betalas vid sådan omsättning inom landet av varor och tjänster som är skattepliktig. Från skatteplikt undantas bl.a. omsättning av bank- och finansieringstjänster.

2. Lendify AB, som ingår i Lendify AB momsgrupp, ingår löpande låneavtal med kredittagare. Lendify avser att överlåta sådana fordringar till två dotterbolag, som inte ingår i momsgruppen. Lendify kommer där- efter att tillhandahålla dotterbolagen tjänster avseende förvaltningen av fordringarna.

3. Momsgruppen ansökte om förhandsbesked för att få veta om de tjänster som Lendify tillhandahåller respektive dotterbolag ska ses som ett enda tillhandahållande (fråga 1) och om tillhandahållandet i sådant fall omfattas av undantaget från skatteplikt för bank- och finansieringstjänster (fråga 2).

4. De tjänster som Lendify tillhandahåller dotterbolagen sedan krediterna överlåtits innefattar bl.a. att avisera och ta emot ränta och amortering från låntagarna och att föra över dessa betalningar till dotterbolagen, att svara på frågor från låntagarna, att föra räkenskaper avseende krediterna, att se till att dotterbolagen har underlag för sin rapportering till Skatteverket samt att vid behov skicka betalningspåminnelser och anlita inkassoföretag. För dessa tjänster betalar dotterbolagen en serviceavgift till Lendify som baseras på värdet av de förvaltade fordringarna.

5. Skatterättsnämnden fann att de tjänster som Lendify tillhandahåller dotterbolagen utgör ett enda tillhandahållande som inte omfattas av undantag från skatteplikt.

Yrkanden m.m.

6. Skatteverket yrkar att förhandsbeskedet ska fastställas och att Högsta förvaltningsdomstolen ska inhämta förhandsavgörande från EU-domstolen.

7. Lendify AB momsgrupp invänder inte mot att förhandsbeskedet fastställs avseende fråga 1, men yrkar att svaret på fråga 2 ska ändras på så sätt att tjänsterna avseende förvaltningen av fordringarna ska undantas från skatteplikt.

Skälen för avgörandet*Frågan i målet*

8. Frågan i målet är om tjänster avseende förvaltning av fordringar utgör ett enda tillhandahållande som omfattas av undantag från skatteplikt.

Rättslig reglering m.m.

9. Mervärdesskatt ska enligt 1 kap. 1 § första stycket 1 mervärdesskattelagen (1994:200) betalas till staten vid sådan omsättning inom landet av varor och tjänster som är skattepliktig och görs av en beskattningsbar person i denna egenskap.

10. Av 3 kap. 9 § första stycket framgår att omsättning av bank- och finansieringstjänster undantas från skatteplikt.

11. Enligt artikel 135.1 b i mervärdesskattedirektivet (2006/112/EG) ska medlemsstaterna från skatteplikt undanta beviljande av och förmedling av krediter samt förvaltning av krediter av den som beviljat krediten.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

Förhandsavgörande från EU-domstolen

12. Högsta förvaltningsdomstolen anser att mervärdesskattedirektivet och EU-domstolens praxis ger tillräcklig vägledning för att tolka den unionsrättsliga reglering som aktualiseras i målet. Det saknas därmed skäl att inhämta förhandsavgörande från EU-domstolen. Yrkandet om detta ska därför avslås.

Ett enda sammansatt tillhandahållande?

13. Enligt EU-domstolens praxis föreligger ett enda tillhandahållande när två eller flera delar eller handlingar som en beskattningsbar person utför har ett så nära samband att de objektivt sett utgör ett enda odelbart ekonomiskt tillhandahållande som det vore konstlat att dela upp (FRANCK, C-801/19, EU:C:2020:1049, punkterna 23–26 och där angiven rättspraxis).

14. Högsta förvaltningsdomstolen anser att Lendify erbjuder en samlad förvaltningstjänst och att denna tjänst utgör ett enda odelbart ekonomiskt tillhandahållande som det vore konstlat att dela upp.

Har fordringarna överlåtits mervärdesskattemässigt?

15. Momsgruppens uppfattning är att den ekonomiska innebörden och de faktiska förhållandena avseende överlåtelsen av fordringarna till dotterbolagen medför att Lendify även efter den civilrättsliga överlåtelsen ska ses som ägare till dem ur ett mervärdesskatterättsligt perspektiv. Som skäl härför anges att Lendify har rätt till avkastningen på fordringarna sedan dotterbolagens borgenärer erhållit betalning, att bolaget har fullständig kontroll över krediterna eftersom bolaget förvaltar dem och kontrollerar dotterbolagen samt att krediterna tas upp som tillgångar i bolaget redovisningsmässigt. Anledningen till att Lendify valt att civilrättsligt överlåta fordringarna till dotterbolagen är att finansieringen av dem därigenom underlättas.

16. Av EU-domstolens praxis följer att mervärdesskattedirektivet inte ska tolkas utifrån partsställningen eller den nationella rätten, utan med hänsyn till de faktiska och ekonomiska förhållandena (FRANCK, punkt 44 och där angiven rättspraxis, samt Shipping and Forwarding Enterprise Safe, C-320/88, EU:C:1990:61, punkt 7).

17. Av överlåtelseavtalet framgår att äganderätten till krediterna övergår till dotterbolagen, att dotterbolagen övertar alla nuvarande och framtida rättigheter avseende fordringarna samt att gäldenärerna underrättas om överlåtelsen. Av serviceavtalet följer att Lendify agerar på uppdrag av dotterbolagen när Lendify aviserar och tar emot ränta och amortering från låntagarna.

18. Med hänsyn till det ovan angivna anser Högsta förvaltningsdomstolen att de faktiska och ekonomiska förhållandena är sådana att Lendify

mervärdesskattemässigt överlåtit fordringarna till dotterbolagen. Att fordringarna redovisningsmässigt tas upp av Lendify förändrar inte detta, då redovisningen har andra syften än de som ligger bakom mervärdesbeskattningen. Vidare saknar det betydelse att Lendify kontrollerar dotterbolagen, eftersom dotterbolagen är självständiga subjekt i mervärdesskatt-hänseende.

Är Lendifys förvaltning av fordringarna undantagen från skatteplikt?

19. Mervärdesskattelagens undantag för omsättning av bank- och finansieringstjänster ska tolkas mot bakgrund av artikel 135.1 b i mervärdesskattedirektivet och EU-domstolens praxis.

20. Av praxis från EU-domstolen framgår att en underleverantör till den som tillhandahåller en undantagen finansiell tjänst anses tillhandahålla samma tjänst om den tjänst som underleverantören tillhandahåller innebär att de specifika och väsentliga funktioner som kännetecknar den undantagna tjänsten tillhandahålls (CSC Financial Services, C-235/00, EU:C:2001:696, punkt 25 och Abbey National, C-169/04, EU:C:2006:289, punkt 70). De tjänster som Lendify tillhandahåller dotterbolagen utgör avgränsade tjänster som kan efterfrågas oberoende av vem som är kreditgivare. Tjänsterna innebär således inte att de specifika och väsentliga funktioner som kännetecknar kreditgivning tillhandahålls. Även om Lendify ursprungligen beviljat krediterna, kan bolaget därför inte ses som en underleverantör vid dotterbolagens kreditgivning.

21. Frågan är då om Lendifys förvaltning av krediterna omfattas av undantaget från skatteplikt i artikel 135.1 b i mervärdesskattedirektivet för förvaltning av krediter av den som beviljat krediten. Närmare bestämt är frågan om ”den som beviljat krediten” avser den som ursprungligen beviljade krediten eller den som övertagit krediten.

22. Olika språkversioner av direktivet använder olika tempus av verbet ”bevilja”. Tolkningen av en unionsbestämmelse ska emellertid inte göras strikt lexikaliskt eller utifrån endast en språkversion. Tolkningen ska ske utifrån en jämförelse mellan flera språkversioner, ändamålen med direktivet och dess systematik samt bestämmelsens sammanhang och syfte (Eulitz, C-473/08, EU:C:2010:47, punkt 22 och Velvet & Steel Immobilien, C-455/05, EU:C:2007:232, punkterna 19–21). Det går därför inte att dra några direkta slutsatser av att den svenska versionen av direktivet använder tempusformen ”beviljat”.

23. Av EU-domstolens praxis framgår att undantagen från skatteplikt i artikel 135.1 i mervärdesskattedirektivet ska tolkas restriktivt eftersom de innebär avsteg från den allmänna principen att mervärdesskatt ska tas ut på varje tillhandahållande av tjänster från en beskattningsbar person som sker mot ersättning (Blackrock Investment Management, C-231/19, EU:C:2020:513, punkt 22 och Sparekassernes Datacenter, C-2/95, EU:C:1997:278, punkt 20). Vidare framgår att ändamålet med bestämmelsen är att lindra de svårigheter som är förenade med fastställandet av beskattningsunderlaget och den avdragsgilla mervärdesskatten samt att undvika en ökning av kostnaderna för konsumtionskrediter (Velvet & Steel Immobilien, punkt 24).

24. Svårigheter att fastställa beskattningsunderlaget föreligger framför allt när innehavaren av krediterna också förvaltar dessa. Om kreditgivaren

däremot köper in förvaltningstjänsterna från en annan person, är beskattningsunderlaget normalt sett inte svårt att fastställa. Det skulle dessutom strida mot den allmänna principen att mervärdesskatt ska tas ut på varje tillhandahållande av tjänster om den som ursprungligen beviljade krediten skulle kunna tillhandahålla skattebefriade förvaltningstjänster, medan andra tillhandahållare av samma tjänst skulle vara tvungna att betala mervärdesskatt.

25. Mot denna bakgrund anser Högsta förvaltningsdomstolen att undantaget från skatteplikt i artikel 135.1 b i mervärdesskattedirektivet för ”förvaltning av krediter av den som beviljat krediten” endast omfattar den som uppfyller det dubbla kravet på att vara både innehavare och förvaltare av krediten. En sådan tolkning är i linje med bestämmelsens syfte och beaktar att undantagen i artikel 135.1 ska tolkas restriktivt.

26. Svaret på den andra frågan är således att Lendifys tillhandahållande av förvaltningstjänster inte omfattas av undantaget från skatteplikt i 3 kap. 9 § mervärdesskattelagen. Skatterättsnämndens förhandsbesked ska därför fastställas.

Högsta förvaltningsdomstolens avgörande

Högsta förvaltningsdomstolen avslår yrkandet om att förhandsavgörande ska hämtas in från EU-domstolen.

Högsta förvaltningsdomstolen fastställer Skatterättsnämndens förhandsbesked.

I avgörandet deltog justitieråden *Jermsten, Knutsson, Bull, Haggren* och *Nilsson*. Föredragande var justitiesekreteraren Jessica Olofsson.

Skatterättsnämnden (2022-07-19, *Harmsen Hogendoorn, ordförande, Pettersson, Bohlin, Fored, Olsson, Sandberg Nilsson och Tunudd*):

Förhandsbesked

Frågorna 1 och 2: De med ansökan avsedda tjänsterna utgör ett tillhandahållande som inte omfattas av undantag från skatteplikt.

Skatterättsnämndens bedömning

Fråga 1

Enligt Skatterättsnämndens mening efterfrågar kunden, dvs. dotterbolagen, inte något av de ingående delmomenten separat utan dessa är endast ett medel för att åtnjuta den sammantagna tjänsten avseende förvaltning. Skatterättsnämnden delar därför parternas uppfattning att det är fråga om ett enda odelbart ekonomiskt tillhandahållande som det vore konstlat att dela upp.

Fråga 2

Mot bakgrund av uppgifterna i ansökan står klart att det är Lendify som ursprungligen beviljat krediterna till kredittagarna. Med anledning av sökandens olika frågeställningar tar Skatterättsnämnden först ställning till

huruvida Lendify efter överlåtelsen av krediterna till dotterbolagen ska betraktas som kreditgivare eller som underleverantör till dotterbolagens kreditgivning.

Sökanden vill veta om tillhandahållandet kan omfattas av undantag från skatteplikt så som för beviljande av krediter. Detta får enligt Skatterättsnämnden förstås som att sökanden menar att Lendify med hänsyn till omständigheterna kring kreditgivning, finansiering, överlåtelse av krediterna samt avkastning även är att betrakta som aktuell kreditgivare. Sökanden synes mena att Lendify oavsett överlåtelsen ska betraktas som kreditgivare eftersom Lendify inte mervärdesskattemässigt har överlåtit fordringarna till Lendify 3 och Lendify 5.

Enligt Skatterättsnämndens mening innebär de faktiska ekonomiska och affärsmässiga förhållandena vid överlåtelsen av fordringarna till Lendify 3 och Lendify 5 emellertid att Lendify mervärdesskattemässigt har överlåtit fordringarna (jfr Franck, C-801/19, EU:C:2020:1049, punkt 44). Vid den bedömningen saknar det betydelse att Lendify äger Lendify 3 och Lendify 5 eftersom dotterbolagen utgör självständiga subjekt i mervärdesskattehanvändande.

När det gäller frågan om Lendify är att betrakta som underleverantör till dotterbolagens kreditgivning gör Skatterättsnämnden bedömningen att det efter överlåtelsen av krediterna är Lendify 3 och Lendify 5 som är de aktuella kreditgivarna och att Lendifys tillhandahållande till dotterbolagen inte omfattar de specifika och väsentliga funktioner som kännetecknar kreditgivning.

Lendifys tillhandahållande utgör således förvaltning och förvaltningen avser krediter.

Därefter uppkommer frågan om Lendifys förvaltning kan anses utförd av "den som beviljat krediten" och därmed omfattas av undantag från skatteplikt enligt 3 kap. 9 § mervärdesskattelagen tolkad i ljuset av artikel 135.1 b i mervärdesskattedirektivet.

I målet SDC har EU-domstolen konstaterat att de där aktuella undantagen rörande betalningar och överföringar bestäms med hänsyn till det slags tjänster som tillhandahålls och inte med hänsyn till vem som tillhandahåller eller vem som mottar tjänsten. Att personfrågorna saknar relevans i de fallen bekräftas av undantaget avseende krediter vilket i stället hänvisar "den som beviljat krediten" (se Sparekassernes Datacenter [SDC], C-2/95, EU:C:1997:278, punkt 32–33 och 68).

Enligt Skatterättsnämndens mening följer således av EU-domstolens uttalande att här aktuell bestämmelse särskilt avgränsar vem som kan omfattas av undantaget från skatteplikt avseende förvaltning av krediterna, nämligen kreditgivaren.

I den svenska versionen av artikel 135.1 b i mervärdesskattedirektivet anges att undantaget från skatteplikt för förvaltning av krediter avser "den som beviljat krediten". Frågan är om avsikten är att enbart den ursprungliga kreditgivarens förvaltning ska omfattas av undantaget, om undantag från skatteplikt för förvaltning av krediten gäller även om den ursprungliga kreditgivaren överlåter krediten men fortsatt har hand om förvaltningen, eller om det är den vid varje tidpunkt aktuella kreditgivaren vars förvaltning ska undantas från skatteplikt. En jämförelse mellan olika språkversioner visar nämligen att undantaget från skatteplikt i flera versioner begränsas till att omfatta förvaltning av den som beviljar krediten, dvs. i

presens. Det saknas vägledande praxis från EU-domstolen om hur undantaget från skatteplikt avseende förvaltning av krediter i den aktuella bestämmelsen ska tolkas.

Ifrågorande undantag från skatteplikt har bl.a. tillkommit på grund av svårigheten att fastställa beskattningsunderlaget för tillhandahållandet, vilket aktualiseras när en kreditgivare även ombesörjer förvaltning av krediten. Köper kreditgivaren i stället in förvaltningstjänsten från en tredje part föreligger det inga svårigheter att fastställa beskattningsunderlaget. Mot denna bakgrund ligger det enligt Skatterättsnämndens mening närmast till hands att tolka direktivets bestämmelse som att det är den aktuella kreditgivarens tillhandahållande vars förvaltning ska undantas från skatteplikt.

Ett tillhandahållande av en kredit måste således, enligt Skatterättsnämndens mening, anses vara den tjänst som beviljas och tillhandahålls löpande mot ersättning under hela kredittiden såvida krediten inte sägs upp till betalning. Skatterättsnämnden anser därför att i och med att Lendify överlåter krediten till Lendify 3 respektive Lendify 5 så träder Lendify 3 respektive Lendify 5 in och blir nya kreditgivare i förhållande till kredittagaren. Detta innebär att när krediten överlåts till Lendify 3 och Lendify 5 är det enbart Lendify 3:s respektive Lendify 5:s förvaltning av krediterna i egenskap av aktuella kreditgivare som omfattas av undantag från skatteplikt.

I och med att Lendify således inte är kreditgivare omfattas dess förvaltning av krediterna inte av undantag från skatteplikt.